

Verslag studiedag *Chrysis ignita*-groep (13-1-2018)

Arno van Stipdonk

Er is de laatste decennia nogal veel veranderd in de *Chrysis ignita* groep. Uit DNA-onderzoek is gebleken dat een aantal soorten die door Kunz (1994) als variëteiten van *Chrysis ignita* werden beschouwd, toch goede soorten bleken te zijn. In 2015 is een nieuwe determinatiesleutel verschenen met de naam 'An illustrated key to the cuckoo wasps (Hymenoptera, Chrysididae) of the Nordic and Baltic countries, with description of a new species' (Paukkunen et al., 2015) waarmee het mogelijk werd om verzameld materiaal van deze groep volgens de nieuwste inzichten te determineren. Villu Soon uit Estland (een van de auteurs van deze nieuwe sleutel) was bereid om een studiedag over deze lastige groep te verzorgen. Dat hier grote behoefte aan was bleek wel uit het hoge aantal deelnemers aan deze studiedag. Er waren 25 deelnemers aanwezig, waarvan één uit België.

Figuur 1. Inleiding door Villu Soon. Foto Albert de Wilde.

Villu begon de studiedag met een korte inleiding (Fig. 1). Hij vertelde kort waarom hij goudwespen is gaan bestuderen en wat hij allemaal gedaan heeft. De beschikbare literatuur kwam ter sprake waarbij Villu aangaf dat het boek 'Cuckoo-wasps (Hymenoptera: Chrysididae) of Poland' (2015) van Bogdan Wiśniowski een aanrader is met een goede tabel. Er staan meer soorten in dan in de eerder aangehaalde tabel over de Noordelijke en Baltische staten. Als je beide tabellen samenvoegt zijn vrijwel alle Nederlandse soorten vertegenwoordigd. Zie het artikel op pagina 15 van dit nummer.

Villu gaf aan dat van een aantal soorten de mannelijke exemplaren erg lastig tot vrijwel niet te determineren zijn. Onlangs (2016) zijn twee cryptische soorten

beschreven waarvan alleen de maat van enkele onderdelen verschillen. Villu heeft meegewerkt aan het artikel over deze nieuwe soorten maar verwacht niet dat iemand de tabel gaat gebruiken omdat determinatie onder de microscoop vrijwel onmogelijk is. Dit geeft maar aan dat de komende jaren nog wel het een en ander zal veranderen, er is nog veel onduidelijk over deze moeilijke groep.

Na de inleiding ging iedereen zelf aan de slag en werd door de deelnemers zelf meegenomen materiaal gedetermineerd. De lastige soorten kon men vervolgens door Villu laten controleren. Hier werd veelvuldig gebruik van gemaakt waarbij diverse correcties werden toegepast. De gecontroleerde exemplaren kunnen de komende jaren als referentiemateriaal worden gebruikt, wat vrijwel onmisbaar is om deze lastige groep goed te kunnen determineren.

Tijdens de studiedag werden natuurlijk ook nieuwe contacten gelegd en onderhouden waarbij ervaringen werden uitgewisseld. Meerdere deelnemers gaven te kennen dat de groep toch wel erg lastig is. De *Chrysis ignita*-groep is ook lastig, je komt er alleen echt verder mee door er actief mee aan de slag te gaan en er de nodige tijd aan te besteden. Er zijn maar weinig gegevens over deze groep bekend dus het zou mooi zijn als er meer entomologen mee aan de slag gaan. Hopelijk was deze studiedag hier een goede eerste aanzet toe.

Oscar Franken en Mark Lammers van de Nederlandse Entomologische Vereniging hebben ervoor gezorgd dat we een lokaal ter beschikking hadden in de Vrije Universiteit van Amsterdam. En waar we gebruik konden maken van goede binoculairs. Oscar en Mark waren de gehele dag aanwezig en hebben ervoor gezorgd dat al het benodigde materiaal in het lokaal aanwezig was en aangesloten werd. Zij verzagen ons tevens van de nodige koffie/thee. Waarvoor onze grote dank!

Het hoofdbestuur van de Nederlandse Entomologische Vereniging subsidieert deze studiedag en vergoedt een groot deel van de gemaakte kosten waardoor wij deze dag konden organiseren. Een groot woord van dank aan het hoofdbestuur!

Literatuur

- Kunz, P., 1994. Die Goldwespen Baden-Württembergs. - Beiheft Veröffentlichungen Naturschutz Landschaftspflege Bad.-Württ., 1-188.
- Paukkunen, J., A. Berg, V. Soon, F. Ødegaard & P. Rosa, 2015. An illustrated key to the cuckoo wasps (Hymenoptera, Chrysididae) of the Nordic and Baltic countries, with description of a new species. - ZooKeys 548: 1-116.

Wiśniowski, B., 2015. Cuckoo-wasps (Hymenoptera: Chrysididae) of Poland. Diversity, identification,

distribution. - Ojców, 563pp.

Figuur 2. Overzicht van het lokaal in de Vrije Universiteit. Foto Oscar Franken.

Figuur 3-5. Na het opbouwen van de mikroskopen werd er hard gewerkt. Foto's Albert de Wilde.

